

MARZEC 2019

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

- WYSTAWY
- KLUB „GROTA”
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ
  - SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ
  - CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIA
  - KONFERENCJE
  - WYKŁADY
  - WARSZTATY

► 13 LUTEGO – 20 MARCA

Sybiracka Droga Krzyżowa – wystawa rzeźb, reliefów i obrazów autorstwa prof. Stanisława Kulona ukazująca tragiczne losy Polaków wywiezionych w latach 1940–1941 do Związku Radzieckiego i zmuszonych do osiedlenia się na „niehumanitarnej ziemi”.

► 21 MARCA – 8 KWIECZNIA

Wystawa „**Czyny świadczą o człowieku**”. **Polacy udzielający pomocy Żydom podczas Holocaustu na Kresach**

Wschodnich RP przygotowana przez Oddział IPN w Rzeszowie. Ekspozycja obejmuje geograficznie wschodnią część byłej II RP według przedwojennego podziału administracyjnego.

Prezentuje fotografie wykonane podczas wojny, kilka lat przed jej rozpoczęciem i po jej zakończeniu. Obok zdjęć Polaków starano się (na ile było to możliwe) pokazać ich żydowskich podopiecznych oraz miejsca ukrywania. Na wystawie znalazły się także wybrane, nigdzie dotąd niepublikowane dokumenty, potwierdzające pomoc udzielaną Żydom przez polskich mieszkańców wschodnich ziem II RP.

► 1 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 10.00

Pokaz filmu animowanego **Na partyzanckich ścieżkach 1946 r.** zrealizowanego przez Oddział IPN w Warszawie. Film powstał na podstawie komiksu **Wojenna odyseja Antka Srebrnego 1939–1944. Na partyzanckich ścieżkach 1946 r.** Po projekcji odbędą się warsztaty edukacyjne.

► 1 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Promocja książki **Obszar Centralny Zrzeszenia WiN**. W dyskusji udział wezmą: dr Tomasz Łabuszewski, dr Kazimierz Krajewski i dr Andrzej Chmielarz. Prowadzenie: dr Jędrzej Lipski. Publikacja ukazuje losy najsilniejszej struktury konspiracji antykomunistycznej – Obszaru Centralnego Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. W jego dziejach jak w soczewce skumulowały się wszystkie problemy konspiracji nurtu poakowskiego.

► 2 MARCA (SOBOTA), GODZ. 9.00

Seminarium stacjonarno-terenowe dla nauczycieli poświęcone Janowi Rodowiczowi „Anodzie”. W programie: spacer edukacyjny śladami „Anody”, zwiedzanie ekspozycji **Cele bezpieki** oraz warsztaty metodyczne. Rejestracja na szkolenie została zakończona.

► 5 MARCA (WTOREK), GODZ. 11.00

Objazd naukowy dla uczestników ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „**Łączka**” i **inne miejsca poszukiwań** realizowanego przez Przystanek Historia oraz Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

► 5-6 MARCA (WTOREK-ŚRODA), GODZ. 10.00, 12.00, 14.00

Warsztaty edukacyjne o podziemiu niepodległościowym w ramach obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych (we współpracy ze Stowarzyszeniem Grupa Historyczna „Niepodległość”). W czasy powojennej Polski przeniesie uczestników obóz partyzancki, a żołnierze podziemia antykomunistycznego opowiedzą o swojej działalności i życiu partyzanckim.

► 5 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.00

Debata **Blaski i cienie Okrągłego Stołu**. W spotkaniu udział wezmą: dr Wojciech Myślecki, dr Czesław Bielecki oraz Zbigniew Bujak. Dyskusję poprowadzi dr Tomasz Kozłowski (BBH IPN).

► 5 MARCA (WTOREK), GODZ. 18.30

Prezentacja książki **X,Y,Z. Prawdziwa historia złamania szyfru Enigmy** opublikowanej przez wydawnictwo Rebis. Rozmowę z sir Dermotem Turingiem poprowadzi Agaton Koziński. **X, Y, Z** pokazuje, jak wywiady państw alianckich współdziałały przy złamaniu szyfrów Enigmy, jak pod nosem Niemców polscy kryptoanalitycy kontynuowali swą pracę na terenach kontrolowanych przez rząd Vichy, a potem w Wielkiej Brytanii, i jak później wspierali tajne służby Jego Królewskiej Mości,

przyglądając się pierwszym krokom Związku Radzieckiego w zimnej wojnie.

SPOTKANIE NR 8

▶ 6 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Spotkanie z cyklu **Powróćmy do korzeni** – pokaz filmu **Solidarni z Solidarności** o akcji pomocy dla internowanych i ich rodzin.

Po projekcji odbędzie się spotkanie z Adamem Turulą, reżyserem filmu. Prowadzenie: dr Jędrzej Lipski.

Film opisuje organizowanie pomocy zarówno z perspektywy zagranicznych darczyńców, jak i osób zaangażowanych w pomoc w kraju oraz tych, do których trafiało wsparcie. Oprócz unikatowych materiałów z prywatnych archiwów film prezentuje liczne relacje księży i osób świeckich zaangażowanych w akcję niesienia pomocy oraz wypowiedzi represjonowanych w stanie wojennym.

SPOTKANIE NR 9

▶ 9 MARCA (SOBOTA), GODZ. 11.00

Warsztaty edukacyjne z cyklu **Rodzinna Sobota. Podróż do niepodległości**. Zajęcia będą się odbywały równolegle dla dwóch grup wiekowych: 7–9 latków oraz 10–14 latków. Zapisy: magdalena.bogdan@ipn.gov.pl.

Tegoroczna odsłona cyklu Rodzinna Sobota związana jest obchodami 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Podczas zajęć uczestnicy dowiadują się, jak wyglądała walka o granice Rzeczypospolitej oraz jak żyło się w naszym kraju w pierwszych latach po jego odrodzeniu.

SPOTKANIE NR 10

▶ 12 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30

Spotkanie Klubu Historycznego im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota”. Wykład **„Żydokomuna” – fakt czy mit?** wygłosi dr hab. Mirosław Szumiło z Biura Badań Historycznych IPN, autor książki **Roman Zambrowski 1909-1977**.

SPOTKANIE NR 11

▶ 13 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30

Wywiady państw komunistycznych wobec Polski – spotkanie z cyklu **Tajemnice wywiadu**. Rozmowę z dr. Przemysławem Gasztoldem (Biuro Badań Historycznych IPN) i dr. Tytusem

Jaskułowskim (Oddział IPN w Szczecinie) poprowadzi Witold Gadowski.

SPOTKANIE NR 12

▶ 14 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 12.00

Promocja publikacji **Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1944-1950. Likwidacja struktur kierowniczych** – IX tomu serii **Polska i Ukraina w latach trzydziestych–czterdziestych XX wieku**. W dyskusji udział wezmą przedstawiciele Archiwum IPN oraz badacze ukraińscy.

SPOTKANIE NR 13

▶ 14 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30

Pokaz filmu **Skazany na niepamięć** – historii krakowskiego opozycjonisty Jacka Żaby. W rozmowie udział wezmą reżyser Agnieszka Niemiec i dr Cecylia Kuta – konsultant historyczny filmu. Jacek Żaba był działaczem „Solidarności” w MPK w Krakowie. W nocy z 12 na 13 grudnia 1985 r. przeprowadził razem z Kazimierzem Krauze akcję w celu przypomnienia o rocznicy wprowadzenia stanu wojennego. Został skazany na półtora roku więzienia. Doprowadzony do załamania nerwowego, został zwolniony na przerwę w odbywaniu kary ze względu na stan zdrowia. W 1989 r., już w trakcie negocjacji na temat przebiegu „Okrągłego Stołu”, otrzymał nakaz powrotu do więzienia. Wybrał śmierć. 4 lutego 1989 r. wyskoczył z okna mieszkania i zmarł następnego dnia w szpitalu, nie odzyskawszy przytomności.

SPOTKANIE NR 14

▶ 15 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Trudne początki. Warmia i Mazury w latach 1945-1947

– dyskusja z cyklu **Na północ od Warszawy. Warmia i Mazury w XX w.** Gościem dr. Waldemara Brendy będzie dr Mariusz Korejwo z Archiwum Państwowego w Olsztynie.

Warmia i Mazury to nie tylko kraina jezior, Smętka, gotyckich kościołów

i zamków. To region o trudnej i bolesnej historii – od XIX-wiecznego kulturkampfu, przez zniszczenia w czasie I wojny światowej i międzywojenną biedę, aż po koszmar II wojny światowej i powojennych przesiedleń ludności, okres grabieży, terroru i strachu. Ślady historycznych dramatów są widoczne do dziś.

▶ **18 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.00**

Kino II Rzeczypospolitej – ludzie kina - wykład prof. Piotra Zwierzchowskiego z cyklu *Z kamerą po II Rzeczypospolitej. Oblicza polskiego kina przedwojennego*.

▶ **19 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30**

Promocja albumu *Józef Dowbor-Muśnicki 1867–1937*.

W spotkaniu udział wezmą autorzy publikacji: dr Rafał Sierchuła i dr Wojciech Jerzy Muszyński.

Album przedstawia życie i dokonania generała Józefa Dowbora-Muśnickiego (1867–1937), twórcy Legionu Polskiego w czasie I wojny światowej, a potem dowódcy Powstania Wielkopolskiego. Jego podkomendni zapisali piękną kartę w późniejszych zmaganiach o granice odrodzonej Polski, on sam stał się jednym z symboli zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.

▶ **20 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.30**

Masoneria w PRL – spotkanie z cyklu *Historia zza kulis*.

W dyskusji udział wezmą: dr Norbert Wójtowicz (Instytut Pamięci Narodowej), dr Łukasz Garbał (Instytut Badań Literackich PAN) i Tomasz Krok (Wojskowe Biuro Historyczne).

Prowadzenie: Rafał Dudkiewicz.

▶ **21 MARCA (CZWARTEK), GODZ. 17.30**

Promocja książki *Porządek publiczny i bezpieczeństwo w okupacyjnej Warszawie* wydanej przez Oddział IPN

w Warszawie. W rozmowie udział wezmą: dr Tomasz Łabuszewski, dr Kazimierz Krajewski i dr Sebastian Piątkowski.

Prowadzenie: dr Robert Spalek.

Porządek publiczny i bezpieczeństwo to wartości, których ochrony w latach okupacji niemieckiej podjęły się instytucje i organizacje Polskiego Państwa Podziemnego. Władze konspiracyjne walczyły o przywracanie warszawiakom minimum bezpieczeństwa egzystencjalnego niezbędnego do przetrwania fizycznego i podtrzymania wzorców moralnych.

▶ **25 MARCA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 17.30**

Komunistyczny wywiad wojskowy kontra Solidarność Walcząca – „Remigiusz”, „Szczęsny” i „Przybystaw” - studium przypadku trzech wrocławskich działaczy SW będących jednocześnie niejawnymi współpracownikami

tw. Agenturalnego Wywiadu Operacyjnego - dyskusja z cyklu *Tajemnice bezpieki*.

W dyskusji udział wezmą: prof. Włodzimierz Suleja, Małgorzata Wanke-Jakubowska oraz Maria Wanke-Jerie. Spotkanie poprowadzi Piotr Woyciechowski.

▶ **26 MARCA (WTOREK), GODZ. 17.30**

Promocja albumu *Nowogrodzyczna naszych ojców*.

Województwo nowogrodzkie II RP. W spotkaniu udział wezmą: dr Tomasz Łabuszewski i dr Kazimierz Krajewski.

Album poświęcony jest Ziemi Nowogrodzkiej w latach międzywojennych. Pokazuje odbudowę regionu zrujnowanego przez dwie wojny – światową i bolszewicką, polskie życie społeczne i gospodarcze, kulturę, religię, ludzi przy codziennej pracy i przy święcie.

▶ **27 MARCA (ŚRODA), GODZ. 17.00**

Prezentacja książki Jana Marii Jackowskiego *Ks. Jan Gnatowski (1855-1925) na tle epoki* opublikowanej przez wydawnictwo UKSW.

▶ **29 MARCA (PIĄTEK), GODZ. 18.00**

Spotkanie z cyklu *Kościół – Naród – Państwo, czyli niezwykły wiek XX w dziejach Polski*. O katolikach świeckich w latach 1956-1989 rozmawiać będą dr hab. Paweł Skibiński i dr Rafał Łatka. Prowadzenie: prof. Jan Żaryn.

▶ **30 MARCA, GODZ. 9.00**

Seminarium dla nauczycieli *Kto ratuje jedno życie – warszawscy Sprawiedliwi wśród Narodów Świata*.

Zgłoszenia: jacek.radzylinski@ipn.gov.pl.

Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04
www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
twitter.com/PrzystanekH

zapraszamy
poniedziałek – piątek 9:00 – 20:00
sobota 9:00 – 14:00

biblioteka/czytelnia
poniedziałek – piątek 9:00 – 18:00

księgarnia
poniedziałek – piątek 10:00 – 19:00